

Franz Wolf

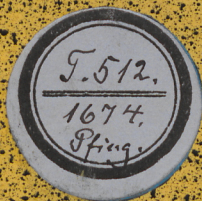
Ad Sacra Consubstantialis Patri, Filioque, Et Ab Utroque Procedentis Spiritus Sancti, Rector Universitatis Rostochiensis Franciscus Wolfius, Philosophiae Magister, & Logices P. P. Omnes omnium Ordinum Academiae huius inclitae Cives medullitus celebranda hortatur P. P. Rostochii, in ipsa prima Pentecostes seria die 7. Iunii Anno LXXIV

Rostochii: Kilius, 1674

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn733997376>

Druck Freier Zugang

J. 512.

1674. Pfing.

~~A4-1256.19.~~

1674
AD SACRA
CONSUBSTANTIALIS PATRI, FI-
LIOQUE, ET AB UTROQUE PROCE-
DENTIS

SPIRITUS SANCTI,
RECTOR

UNIVERSITATIS ROSTOCHIENSIS,
FRANCISCUS
WOLFIUS.

Philosophiæ Magister, & Logices
P. P.

Omnes omnium Ordinum Academicæ
hujus inclitæ Cives

medullitùs celebranda seriò
hortatur

P. P. Rostochii, in ipsâ primâ Pentecostes seriâ
die 7. Junii ANNO LXXIV.

ROSTOCHII,
Typis JOHANNIS KILII, Universitatis Typogr.

1236 19

Gloriæ & Honori æternaturo
DEI SPIRITUS SANCTI.

Ulam sancta, & intemerata, per tot effluentium
seculorum decursus, hujus festi solennitas
perennaverit, & veterum & recentiorum lab-
undè conspirantia docent testimonia. Sane, si
magno cum prolubio animi sanctorum quot-
annis recolimus memorias, majori devotio-
ne illius, à quo habuerunt, quod sancti essent,
quotquot unquam sanctitatis laude inclaruerunt, ingentia &
immortalia beneficia & repetere, & de prædicare par erat. Pa-
tres Elibertini s. Eliberini in Hispaniâ Concilii, paulo ante Con-
cilium Nicenum coacti (teste Hildebrando de sacris publicis &c.
c. 3.) can. 43. *pravam, inquit, institutionem emendari placuit, juxta
autoritatem scripturarum, ut cuncti diem Pentecostes celebremus,
quod qui non fecerit, quasi novam heresim induxisse notetur.* Ipsâ ca-
nitie venerabilis hujus Festi sanctitas animos nostros in admi-
rationem rapit. Veteris, novique Instrumenti anniversaria
sacra ejus celebritatem loquuntur. Inter reliqua festa annua
V. T. majora, medium inter Pascharis & Tabernaculorum so-
lennitates hoc nostrum occupaverat locum. Originem suam
debebat non homini, sed ipsi DEO, Exod. 23, 14. seqq. Annus
agebatur à condito mundo 2453. tenebris se rursus involverat
14. Aprilis, cum celebrato prius Paschate populus Israeliticus
ex durissimâ servitute Egyptiacâ eductus est. Et jam iter in de-
sertum ingressus, tandem ad radices montis Sinai stativa habuit.
Commodum illuxerat dies ab exitu quinquagesimus, corre-
spon-

spondens nostro V. Junii, diei, ut vocant, Veneris, illicò horri-
 sonis tonitruum fragoribus, micantibus athere ignibus, clan-
 gore tubarum vehementissimo, spississimis nubium condensa-
 tionibus, terroreque & consternationibus cuncta replebantur,
 tandemque sanctissima Decalogi Lex ab ipso DEO solenniter
 promulgabatur. (*conf. Joseph. l. 3. antiq. c. 4. ubi orationem*
Mosis ad populum recenset, aliasque circumstantias adjicit)
 Quibus peractis Moses ardua montis enisus ab ipsius DEI in-
 formantis ore pendet, Exod. 20. 21, interque varia alia, Exod. 23,
 edocetur de solennitate hâc Pentecostali quotannis indicendâ.
 Et si, quæ Exod. 24. recensentur, ad primam hanc montis con-
 scensionem referenda, permansit in monte quadraginta dies &
 noctes. Cum verò absente illo, idolum colere occiperent Israe-
 litæ, descendit Moses, iratus, con fractis tabulis, convocatisque
 in ultionem Levitis, sanguine idololatrarum, sceleris perpetrati
 atrocitatem, si fieri possit, expiaturus. Denuò placaturus Do-
 minum abiit in ardua Exod. 32. 30, commoraturque ibi apud Do-
 minum alios 40. dies & noctes Exod. 34. 28. Antequam verò
 abiret, nil legimus indictum populo de sacris illis publicis quot
 annis celebrandis, ut adeo ad minimum 80. dies inter Decalo-
 gum promulgatum & inter promulgationem Festi hujus po-
 pulo factam intercefferint. B. Frantzius de interpretatione S. S.
 Orac. 121. ex dictis colligit, ab egressu Israelitarum ex Ægypto,
 usque ad mandatam populo hujus Festi observationem, elapsos
 fuisse dies circiter CL, aut ad minimum CXXX, neque verbum
 unum perspicuum, clarum, & speciale in sacris literis contineri,
 quasi Pentecosten Veterem instituerit Dominus in memoriam
 promulgatæ legis in monte Sinai; (aliis tamen aliter sentienti-
 bus, quamvis nec ipse neget, fieri potuisse, ut in ipso Penteco-
 stes festo sibi in memoriam revocarint, Israelitas eodem tempo-
 re venisse ad montem Sinai, ad audiendam promulgationem
 Legis) Legemque de Pentecoste Veteri celebrandâ, hoc anni
 tempore, quo celebratur Festum Pentecostes N. T. quamvis eo

tempore Decalogus fuerit promulgatus, tunc fuisse prorsus in-
 auditam, quin Pentecosten Veterem per totos 40. annos in de-
 serto non fuisse celebratam. Variis insignitur in scripturâ no-
 minibus. Deut. 16. 10. 16. Exod. 34. 22. dicitur festum hebdo-
 madum, eò quod post 7. numeratas hebdomadas hujus Festi
 solennitas incidebat. Incipiebant sc. Israelitæ numerare à die
 subsequente illud Sabbatum, quo adduxerant Homer eleva-
 tionis, 7. sabbata consummata Lev. 23. 15. s. ab eâ die, qua fal-
 cem in segetem miserant Deut. 16. 9, quinquaginta dies. Num.
 28. 26. vocatur dies primitiarum, quia ex frugibus collectis pri-
 mitias DEO tum offerebant, juxta Exod. 34. 26. Rursus Exod.
 23. 16. dicitur solennitas messis primitivorum operum, non tam
 quod messis eo tempore in Cananæa inchoabatur, quam absol-
 vebatur. Pascha erat tempus inchoatæ segetum Messis, Pente-
 coste consummatæ; ibi manipulus spicarum Lev. 23. 10. (de quo
 ritu videatur Josephus antiq. judaic. l. 3. c. 10. aut 13, variant
 quippe editiones) heic panes novi v. 17. 18. offerebantur. Mes-
 sem segetum primo mense, adeoque sub festum Paschatis in-
 choatam esse, colligi potest ex Jos. 4. 18. collato cum c. 3. 15.
 & Deut. 16. v. 9. collato cum Lev. 23. 10. 15. Et licet in Festo Pa-
 schatis spicæ offerrentur, dicebatur tamen hoc festum primiti-
 vorum operum, quia heic primi panes erant adducendi. Qui-
 bus verò ritibus peregerint olim solennia hujus Festi, constat ex
 Lev. 23. à v. 15. Josephus l. c. *offerunt, inquit, Deo panes de alphi-
 ta siccata factos, cum fermento assariorum duorum, & ad mactan-
 dum agnas duas. Hæc duo offeruntur tantum. Nam cœna sacer-
 dotibus preparatur, nihilq; ex his in crastinum relinqui permittitur.*
Immolant autem ad holocaustum vitulos tres, & arietes duos, &
agnas quatuordecim, duosque pro peccato bircos. Panes illi co-
 ram facie Dei in altari manebant positi. Dicebantur panes
 Domini, vel propositionis, Germ *Schaubrodt* Juxta
 Scripturas (1.) offerebant duos panes primitiarum, v. 17.
 (2.) in holocaustum septem agnos integros, filios anni, iè anni-
 culos;

culos; unum juvenicum filium bovis, & duos arietes, quibus addebantur libamenta. Per Libamenta intelligitur, quicquid cum victimâ offerebatur v. g. oleum, vinum, farina. thus, sal. v. 18. (3.) faciebant hircum caprarum in peccatum, & duos agnos anniculos in sacrificium pacificum. Scilicet tria sacrificiorum genera V. T. observantur (a) Holocaustum, quo tota res oblata comburebatur, nil cedebat in usum hominum. (b) Sacrificium pro peccato, quod partim cremabatur, partim cedebat in usum Sacerdotum solorum, qui vescebantur eo in solo atrio Templi, ipso die sacrificii, (c) Hostia pacifica, cujus una pars comburebatur, altera Sacerdotibus dabatur, tertia offerentibus. Erat hæc hostia duplex; alia pro beneficio accepto, alia, accipiendo. Illa comedebatur extra quidem atrium templi, ubique in Jerusalem, ipso tamen sacrificii die. Hæc vero etiam extra diem sacrificii. Illa aliàs dicebatur sacrificium impetratorium; hæc verò eucharisticum. (4.) abstinere jubebantur ab omni opere servili v. 21. Omnia verò eò tendebant, ut gratias DEO debitas persolverent, pro frugibus ex messe perceptis, ut monerentur sanctificatione panum, frugibus terræ sanctæ & cum Gratiarum actione esse utendum. Varii aliàs ab Autoribus assignari solent fines, propter quos à Deo hoc festum institutum esse videtur. Primum esse volunt, annuam Legis commemorationem: factam quippe Legis promulgationem conjunctam cum revelatione variarum ceremoniarum & rituum, Deum voluisse per singulos annos ipsis in memoriam revocare arbitrantur. Quo de supra vide sentientem B. Franzium. Alter finis dicitur esse memoria fundatæ Reipub. Hebr. Dum enim ipsis Leges à Deo feruntur, liberati à servitute, in peculiarem Reipub. Theocraticam colliguntur. Gratias adeo agebant hoc festo Deo, quod hæc die solâ lege divinâ obstrictis vivere concessum. Alios etiam passim legas commemorari fines. Unicum verò tantum diem durasse sanctitatem Festi hujus antiquitûs, colligitur ex Lev. 23. 23. Recentiores Judæi, teste Leusden in Philol. Ebræo mixto

differt. 39. de Pentecoste, hoc festum per biduum celebrant, propter incertitudinem Noviluniorum. In scholis suis prælegunt præter textus quosdam de oblationibus agentes libellum Ruth. Pavimenta ædium, plateas & synagogam graminibus perspergunt, quod eo tempore, quo venerunt ad montem Sinai Patres, tellus plena fuerit graminibus & floribus. Unde etiam B. Frantz ritum inter Christianos receptum de perspersione graminum & florum arcessit. Qui hæc & plura alia fusius videre vult, adeat Buxtorff in Synag. Jud. c. 15. & Leusden l. c. In N. T. vocamus hoc Festum Pentecosten. Intervallum etiam à Dominica Resurrectionis ad hoc Festum omnes Veteres Græci & Latini Pentecosten vocarunt, teste Scalig. l. 7. de emendat. temp. Colligunt nonnulli ex Act. 20. 16. & 1. Cor. 16. 8. initio Ecclesiæ N. T. propter Judæorum infirmitatem hoc festum fuisse observatum. Quo jure, ipsi viderint. Potius in memoriam effusionis miraculose Sp. S. ut repetitâ hanc historiâ in grates & laudes sanctissimi hujus flaminis incenderemur. Occurrit vocabulum Pentecostes in N. T. Act. 2. 1. c. 20. v. 16 & 1. Cor. 16. 8. significat idem quod quinquagesima, & subauditur *ἡμέρα* s. dies, totidem quippe à Paschate nostro ad hunc diem effluxerunt dies, & in hoc, Pentecoste, sive quinquagesima dies completur. An verò Apostolos autores habeat hoc festum, de eo non constat. Quod si verò numerus dierum, ut in V. T. incipiendus esset à secundâ Paschatis feriâ, abusivè diceretur hoc festum Pentecoste, neque enim sic in quinquagesimum, sed quadragesimum nonum diem incideret. Habendas esse triduum ferias, per aliquot seculorum decursus non fuit sancitum. Anno post Christum natum 1094. Papæ Urbani Legatus, Constantiensis Episcopus, celebravit Concilium in Germaniâ, in quo inter alia constitutum est, ut festum Paschatis tribus diebus, similiter & Pentecoste tribus diebus celebraretur, antea quippe Pascha toto octiduo, & Pentecoste unicotantum die celebrabatur. Inter festa mobilia, quæ non incidunt in eundem semper mensis diem connumeratur.

Act.

Act. 2. Spiritus S. dicitur effusus ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὴν ἡμέραν τῆς
 πεντηκοστῆς, quæ effusio juxta calculum Chronologorum facta est
 anno 33. post Christum die 24. Maji, in quem diem tunc temporis
 Pentecoste incidebat. Hodie 7. Junii celebratur. Diversitas oritur
 ex Paschate, à quo semper 50. dies ad hoc festum numerantur. E-
 rant, cum effunderetur Spiritus S. discipuli unanimiter in eodem
 loco. Domum illam nonnulli volunt proximam fuisse ædib9 Cai-
 phæ. Quod si ita est; statim potuit sibi memori mente figurare,
 quæ paucis abhinc Christus ipsi in os dixerat Matt. 26. 64. Erant
 quippe hæc non obscura sedentis Filii hominis à dextris virtutis
 indicia. Quidam ædeis esse volunt Mariæ, Matris Johannis; alii Si-
 monis leprosi; alii Josephi ab Arimathia; alii aliter existimant. O-
 mnia tamen incerta. Pulchrè Augustin. epist. 119. ad Januar. c. 16.
 hanc nostram Pentecosten componit cum Lege datâ in monte Si-
 nai. *Occiditur, inquit, ovis, celebratur Pascha, & interpositis quinquaginta diebus datur Lex, ad timorem scripta digito DEI. Occiditur Christus, qui tanquam ovis ad immolandum ductus est. Celebratur verum Pascha, & interpositis quinquaginta diebus, datur ad charitatem Spiritus S. qui est digitus DEI, &c.* Effundebatur Spiritus S. in ipsa hujus Festi
 celebritate, forte, ut magnitudo hujus miraculi multitudini, quæ
 Hierosolymam confluxerat, innotesceret, & illâ occasione in di-
 versissimas orbis partes diffunderetur. Ingens etiam hominum
 vis ad hujus festi celebritatem augendam convenerat, ut patet ex
 Act. c. 2. quin omnes Judæi lege tenebantur hisce sacris interesse
 in urbe Hierosolyma peragendis. Lev. c. 23. v. 21. & clari9 Exod. 23. 17.
 Descendit verò Spiritus S. in omnes, an in solos Apostolos, qui
 tanquam duodecim Ecclesiæ N. T. Patriarchæ singularib9 donis instruendi erant,
 an vero in plures etiam discipulos? non omninò constat. Audiebatur sonitus ve-
 hementissimi venti, quo tota domus replebatur. Scil. significaturus Sp. penetran-
 tem suam in corda hominum vim, qua totum terrarum orbem quasi perflaturus
 erat, symbolo hoc convenientissimo figurari voluit. Videbantur in Apostolis
 dissectæ linguæ, sedebantque super singulos illorum. Repræsentari voluit, totum
 negotium linguis esse peragendum, non vi aut armis, & quidem dissectis, quia non
 solis judæis, sed aliorum idiomatum hominibus in vario sermonis genere gratia
 Evangelii erat annuncianda. Igneo fulgo re collucebant, ut denotaretur, sum-
 ma

ma Sp. efficacia. Sicut enim ignis tam subtilis est virtutis, ut se in minutissimos etiam poros ferri insinuet, totam massam occupet, & tandem novam plane & lucentem ei faciem induat: ita vis Sp. S. tam est subtilis, ut se in ferrea etiam hominum corda immittat, ea tota pervadat, veterem hominem destruat, novamque adeo totius interioris hominis speciem producat: Sedem igni huic alii faciunt os, alii caput. Utrumque in certum. Inde repleti sunt omnes Sp. S. Tanta sc. gratiae copia perfundebantur, ut crederes eos plane inundari, ita omnia imbre hoc stillabant. Nec mora, effluxit per os. Caperunt quippe loqui aliis linguis. Certant inter se interpretes. Quidam existumant omnibus unum, vernaculum se fuisse dicendi genus, quod tamen in diversarum nationum auribus ita personuerit, quasi pluribus idiotismis uterentur. Contra alii ipsos censent Apostolos dono variarum linguarum subito esse nobilitatos. Posteriores propius ad veritatem accedunt. Plura non lubet addere. Quin potius quod pietas exigit pro virili exequamur. Nostrium igitur fuerit, Cives omnium ordinum honoratissimi, devotis mentibus, patulis auribus, attentisque cordibus Sp. S. effusi gratiam admirari, venerari, excipere, retinere. Absint à nobis cuncta voluptatum lenocinia. Exulent fucata appetitus irritamenta. Extinguatur omnis vini sitis largifluis Sp. S. aquis. Eradicentur cuncta discordiarum, irarum & odiorum semina. Revellantur pectorum claustra, pandantur cogitationum limina, illabatur pectoribus nostris ignea Sp. efficacia. Loquamur linguis à Sp. S. directis. Agite igitur, vos praecipue florentissimi Dni Studiosi, florem vestrae aetatis consecrate huic sanctissimo Hospiti. Obferte primitias vitae vestrae Deo. Recolite quibus beneficiis ab ineunte aetate macerati sitis quot acervos cumulosque bonorum animi, corporis, & fortunae jam tum melfueritis. Nec dum liberauissimè bona recondere desinitis. Aequum igitur omnino fuerit, ut corda vestra clementiae divinae reddatis, gratiasque immortales agatis. Maneat trabali, quod aunt, clavo fixa tot benefactorum memoria. Addite preces, supplicibusque sollicitate bonitatem ipsam votis, ut Sp. S. gratia vobis adesse, vestra pectora, discussis tenebris, collustrare, studiis vestris largis imbribus lata incrementa concedere dignetur. Subjicite vobis morem jam tum per 1208. annorum traditus in Ecclesiam receptum. Anno enim post C. 466, Mammertus, Viennae Episcopus, variis calamitatum speciebus adactus, dies Rogationum (quos hodie vocamus die Bettwoche) instituit, quibus triduo jejunio assiduisque supplicationibus pro impetrandis imbribus aut serenitate divinam sollicitarent clementiam. Et perduraverunt huc usque; moris hujus reliquiae. Frequentate igitur templa, ardentè orate, mellifluaque; de Sp. S. dogmata avido pectore haurite, & in succum sanguinemque convertite. Sic nobis, sic vobis Spiritus sapientiae & intelligentiae, Spiritus consilii, fortitudinis, scientiae & timoris Domini infundatur, confirmetque trepidantes arrhabo hereditatis nostrae, Spiritus ille adoptionis, per quem clamamus Abba Pater noster. Valete

P. P. sub sigillo Rectoratus die VII. Junii Anno M. DC. LXXIV.

Act. 2. Spiritus S. dicitur effusus ἐν τῇ
 πνευματικῇ, quæ effusio juxta calculum
 anno 33. post Christum die 24. Maji, in
 Pentecoste incidebat. Hodie 7. Junii
 ex Paschate, à quo semper 50. dies ad-
 rant, cum effunderetur Spiritus S. dis-
 loco. Domum illam nonnulli volunt
 phæ. Quod si ita est; statim poruit
 quæ paucis abhinc Christus ipsi in os
 quippe hæc non obscura sedentis Filii
 indicia. Quidam ædeis esse volunt Ma-
 monis leprosi; alii Josephi ab Arimathea
 omnia tamen incerta. Pulchrè Augustinus
 hanc nostram Pentecosten componit
 nai. *Occiditur, inquit, ovis, celebratur Pen-
 tētia diebus datur Lex, ad timorem scri-
 ptus, qui tanquam ovis ad immolandum du-
 cebatur, & interpositis quinquaginta diebus,
 qui est digitus Dei, &c.* Effundebatur
 celebritate, forte, ut magnitudo hujus
 Hierosolymam confluerat, innotescere
 versissimas orbis partes diffunderetur
 vis ad hujus festi celebritatem augere
 Act. c. 2. quin omnes Judæi lege tene-
 in urbe Hierosolyma peragendis. Lev.
 Descendit verò Spiritus S. in omnes,
 tanquam duodecim Ecclesiæ N. T. Patriarchæ
 an verò in plures etiam discipulos? non omni-
 tementissimi venti, quo tota domus replebatu-
 tem suam in corda hominum vim, qua totum
 erat, symbolo hoc convenientissimo figurari
 dissectæ linguæ, sedebantque super singulos illi
 negotium linguis esse peragendum, non vi aut
 solis judæis, sed aliorum idiomatum hominibus
 Evangelii erat annuncianda. Igneo fulgore

τοῦ τὴν ἡμέραν τῆς
 gorum facta est
 n tunc temporis
 Diversitas oritur
 numerantur. E-
 miter in eodem
 uisse ædib9 Cai-
 mente figurare,
 tt. 26. 64. Erant
 dextris virtutis
 Johannis; alii Si-
 re existumant. O-
 ad Januar. c. 16.
 atâ in monte Si-
 rpositis quinquaginta
 I. Occiditur Chri-
 bratur verum Pa-
 itatem Spiritus S.
 ipsa hujus Festi
 ultitudini, quæ
 occasione in di-
 tiam hominum
 erat, ut patet ex
 sacris interesse
 lari9 Exod. 23. 17.
 Apostolos, qui
 is instruendi erant,
 liebatur sonitus ve-
 turus Sp. penetran-
 m quasi perflaturus
 pantur in Apostolis
 entari voluit, totum
 m dissectis, quia non
 nonis genere gratia
 denotaretur, sum-
 ma

